

องค์ประกอบที่ส่งผลต่อคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของ
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดภาคเหนือตอนบน

อภิรมย์ สีตาคำ^{1*} ณรงค์ศักดิ์ จันทร์นวล²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ 1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดภาคเหนือตอนบน หน่วยวิเคราะห์ที่ใช้สำหรับการวิจัยคือ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดภาคเหนือตอนบน จำนวน 31 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1. กลุ่มผู้บริหาร จำนวน 31 รูป/คน 2. กลุ่มครู จำนวน 161 รูป/คน และ 3. กลุ่มนักเรียน จำนวน 353 รูป รวมทั้งสิ้น 545 รูป/คน

จากผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า จากจำนวนองค์ประกอบ 8 ด้าน ทุกด้านส่งผลต่อคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วยองค์ประกอบด้านคุณลักษณะของนักเรียน มีอำนาจพยากรณ์มากที่สุด องค์ประกอบที่มีอำนาจพยากรณ์รองลงมาตามลำดับคือ คุณภาพของสื่อการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมของชุมชน สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ทุนและวัสดุอุปกรณ์ คุณภาพของครู ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และการประกันคุณภาพภายใน และ พบว่า องค์ประกอบทุกด้านส่งผลต่อคุณภาพมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดภาคเหนือตอนบนในระดับปานกลางถึงระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเมื่อนำตัวแปรมาเข้าสู่สมการพยากรณ์ ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.818 มีอำนาจพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.669 หรือสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 66.9

2. แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดภาคเหนือตอนบน คือ ทุกโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ควรให้ความสำคัญทั้ง 8 องค์ประกอบ จะละเว้นองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งไม่ได้

คำสำคัญ : องค์ประกอบที่ส่งผล คุณภาพมาตรฐานการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม ภาคเหนือตอนบน

¹ นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

² อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

*ผู้นิพนธ์หลัก e-mail: aphiro2507@gmail.com

FACTORS AFFECTING THE EDUCATION STANDARD OF TRIPITAKA SCHOOLS IN UPPER NORTHERN PROVINCES

Aphirom Seedakham^{1*} Narongsak Chunnual²

Abstract

This research consisted of two objectives as 1. to investigate the factors affecting the Education Standards Quality of those schools, and 2. to explore the suitable guidelines for developing the Education Standards Quality of Tripitaka Schools in Upper Northern Provinces. The Units of Analysis were 31 Tripitaka Schools in Upper Northern Provinces. The research instrument was a questionnaire using to collect data from 545 respondents consisted of 31 administrators, 161 teachers, and 353 students.

The findings were as follows:

1. The results of the Stepwise Multiple Regression Analysis revealed that all 8 factors affected the Education Standards Quality of Tripitaka Schools in Upper Northern Provinces. The Students Characteristics had the highest predicting power, followed respectively by these factors, namely, Instructional Media Quality, Community Participation, School Physical Environments, Budget and Materials, Teacher Quality, Administrators Leadership, and Internal Quality Assurance.

2. The suitable guidelines for developing the Education Standards Quality of Tripitaka Schools in Upper Northern Provinces were proposed that every Tripitaka School should pay attention to all 8 affecting factors without skipping anyone of them.

Key Words: Factors Affecting, The Education Standards Quality, Tripitaka Schools, Upper Northern Provinces

¹ Doctoral Student, Doctor of Philosophy in Development Administration Program, North Chiang Mai University, Chiang Mai

² Dr.Narongsak Chunnual Lecturer of Development Administration Programt, North Chiang Mai University, Chiang Mai

*Corresponding author e-mail: aphirom2007@hotmail.co.th

บทนำ

ปัจจุบันโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติในระยะเริ่มแรก มีเจ้าอาวาส 51 แห่ง รายงานเสนอจัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ต่อกรมการศาสนา จนในปัจจุบันมีโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาทั่วประเทศจำนวน 399 แห่ง ครูประจำและครูพิเศษ จำนวน 4,762 รูป/คน นักเรียนจำนวน 56,003 รูป ทั้งนี้มีโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ได้รับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบที่สาม มีโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคเหนือ ที่ได้รับการประเมินประจำปีการศึกษา 2557 จำนวน 208 แห่ง ได้รับการรับรอง จำนวน 83 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 39.90 ไม่รับรอง จำนวน 125 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 60.10 เฉพาะโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน น่าน พะเยา เชียงราย แพร่ จำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 49 แห่ง ได้รับการรับรองจำนวน 26 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 53.06 และไม่ได้รับการรับรอง จำนวน 23 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 46.94 (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2556)

นอกจากนั้นแล้ว จากผลการประเมินยังพบอีกว่า มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาทั้ง 3 ด้าน ไม่ได้คุณภาพมาตรฐาน คือ ด้านผู้เรียน มีค่าเฉลี่ย 2.55 ด้านครูผู้สอนที่มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่สุดคือ มีค่าเฉลี่ย 2.22 และด้านผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ย 2.37 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ยังมีปัญหาอยู่มาก ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอกับความต้องการ ทำให้ไม่สามารถจัดหาหรือจัดจ้างครูและอุปกรณ์ทางการศึกษาตามที่ต้องการได้อย่างพอเพียง จำนวนคู่มือแต่ละรายวิชา ไม่เพียงพอกับจำนวนครูผู้สอน รวมทั้งไม่สามารถขยายสถานที่เรียนให้มีสัดส่วนพอเหมาะกับจำนวนของผู้เรียนที่เพิ่มขึ้น (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2552 : 1-13)

จะเห็นได้ว่า มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดภาคเหนือตอนบนเกือบครึ่งหนึ่งประสบปัญหาด้านคุณภาพการจัดการศึกษา ซึ่งจากผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) (2544 : 1-5) ที่ได้ทำการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีปัญหาอยู่มากทั้งด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการศึกษา รวมถึงการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งจากผลการประเมินคุณภาพภายนอก ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าจะต้องมีองค์ประกอบหลายด้านที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทำให้โรงเรียนได้รับรองมาตรฐานและไม่ได้รับรองมาตรฐาน

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดภาคเหนือตอนบนซึ่งมีลักษณะเฉพาะของปัญหาในพื้นที่ดังที่เสนอผลการวิจัยดังกล่าวไปแล้ว โดยมีเป้าหมายในการนำเสนอรูปแบบในการศึกษาและการแก้ไขปัญหาให้ตรงกับเหตุองค์ประกอบที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการกำหนดคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการบริหารคุณภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนปรีดีธรรมแผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดภาคเหนือตอนบน
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนปรีดีธรรมแผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดภาคเหนือตอนบน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นผู้บริหาร ครู และนักเรียน ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขตภาคเหนือ ที่ได้รับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) (องค์กรมหาชน) จำนวน 31 แห่ง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 31 รูป/คน ครู จำนวน 295 รูป/คน และนักเรียน จำนวน 5,697 รูป รวมจำนวนทั้งสิ้น 6,023 รูป/คน

ต่อจากนั้น ผู้วิจัยได้คำนวณกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณหาขนาดโดยใช้สูตร Yamane's (1973: 725) ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ดังนี้ คือ 1. กลุ่มผู้บริหาร จำนวน 31 ชุด 2. กลุ่มครู จำนวน 161 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94.71 3. กลุ่มนักเรียน จำนวน 353 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94.39 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1. กลุ่มผู้บริหาร จำนวน 31 รูป/คน 2. กลุ่มครู จำนวน 161 รูป/คน และ 3. กลุ่มนักเรียน จำนวน 353 รูป รวมทั้งสิ้น 545 รูป/คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสอบถาม 3 ชุด คือ ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับคณะครู และชุดที่ 3 แบบสอบถามสำหรับนักเรียน

สถิติที่ใช้ในการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไปและสถานศึกษา ใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐาน ได้แก่ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ตามวิธีของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม และการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่ส่งผลต่อคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เพื่อวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก โดยการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2554: 79 – 124)

3. แนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดภาคเหนือตอนบน ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดภาคเหนือตอนบน พบว่า ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบในภาพรวมขององค์ประกอบทั้ง 8 ด้าน ($X_1 - X_8$) คุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดภาคเหนือตอนบน (Y) ($n=544$)

องค์ประกอบ	Y	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈
Y	1								
X ₁	.523**	1							
X ₂	.613**	.529**	1						
X ₃	.673**	.505**	.605**	1					
X ₄	.683**	.514**	.571**	.672**	1				
X ₅	.688**	.441**	.563**	.614**	.721**	1			
X ₆	.667**	.432**	.453**	.637**	.602**	.580**	1		
X ₇	.644**	.435**	.507**	.600**	.572**	.560**	.716**	1	
X ₈	.388**	.117**	.340**	.344**	.390**	.370**	.301**	.283**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01, * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบในภาพรวมขององค์ประกอบทั้ง 8 ด้าน ($X_1 - X_8$)กับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดภาคเหนือตอนบน (Y) พบว่า องค์ประกอบทุกด้านมีความสัมพันธ์กับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดภาคเหนือตอนบนในระดับปานกลางถึงระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เรียงตามลำดับความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านคุณลักษณะของนักเรียน(X_5)มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)= 0.688
2. องค์ประกอบด้านคุณภาพของครู(X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)= 0.683
3. องค์ประกอบด้านทุนและวัสดุอุปกรณ์(X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)= 0.673
4. องค์ประกอบด้านคุณภาพของสื่อการเรียนการสอน(X_6) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)= 0.667
5. องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน(X_7) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)= 0.644
6. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน(X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)= 0.613
7. องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำ (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)= 0.523

8. องค์ประกอบด้านการประกันคุณภาพภายใน(X_8) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)= 0.388

และผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณแบบขั้นตอน (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี Stepwise พบว่า องค์ประกอบทั้ง 8 ด้านที่ส่งผลต่อคุณภาพมาตรฐานการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดภาคเหนือตอนบน (Y) ($n = 544$) ตามตาราง ดังนี้

ตัวแปรอิสระ	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	p
	b	Std. Error	β		
(Constant)	13.277	2.293		5.790	.000
ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร(X_1)	1.586	0.513	0.098	3.090**	0.002
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน(X_2)	2.058	0.542	0.133	3.796**	0.000
ด้านทุนและวัสดุอุปกรณ์(X_3)	1.670	0.555	0.119	3.011**	0.003
ด้านคุณภาพของครู(X_4)	1.872	0.695	0.112	2.692**	0.007
ด้านคุณลักษณะของนักเรียน(X_5)	3.237	0.603	0.208	5.369**	0.000
ด้านคุณภาพของสื่อการเรียนการสอน(X_6)	2.666	0.559	0.189	4.769**	0.000
ด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน(X_7)	1.968	0.603	0.125	3.265**	0.001
ด้านการประกันคุณภาพภายใน(X_8)	1.613	0.585	0.077	2.756**	0.006

$R = 0.818$, $R^2 = 0.669$, $S. E. est = 6.578$, $b_0 = 13.277$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปได้ว่า จากผลการทดสอบเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย คือ องค์ประกอบ 8 ด้าน ได้แก่ 1.ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน 2.การมีส่วนร่วมของชุมชน 3.ทุนและวัสดุการเรียนการสอน 4. คุณภาพของครู 5. คุณลักษณะของนักเรียน 6. คุณภาพของสื่อการเรียนการสอน 7. สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน และ 8. การประกันคุณภาพภายใน ส่งผลต่อคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดภาคเหนือตอนบน

เมื่อวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)พบว่า มีองค์ประกอบที่สามารถพยากรณ์คุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดภาคเหนือตอนบนได้ จำนวน 8 องค์ประกอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

1. องค์ประกอบด้านคุณลักษณะของนักเรียน(X_5)สามารถพยากรณ์คุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดภาคเหนือตอนบน โดยมีค่า β เท่ากับ 0.208

2. องค์ประกอบด้านคุณภาพของสื่อการเรียนการสอน(X_6)สามารถพยากรณ์คุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดภาคเหนือตอนบน โดยมีค่า β เท่ากับ 0.189

3. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน(X_2)สามารถพยากรณ์คุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดภาคเหนือตอนบน โดยมีค่า β เท่ากับ 0.133

4. องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน(X_7)สามารถพยากรณ์คุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดภาคเหนือตอนบน โดยมีค่า β เท่ากับ 0.125

5. องค์ประกอบด้านทุนและวัสดุอุปกรณ์(X_3)สามารถพยากรณ์คุณภาพมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดภาคเหนือตอนบน โดยมีค่า β เท่ากับ 0.119 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

6. องค์ประกอบด้านคุณภาพของครู(X_4)สามารถพยากรณ์คุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดภาคเหนือตอนบน โดยมีค่า β เท่ากับ 0.112

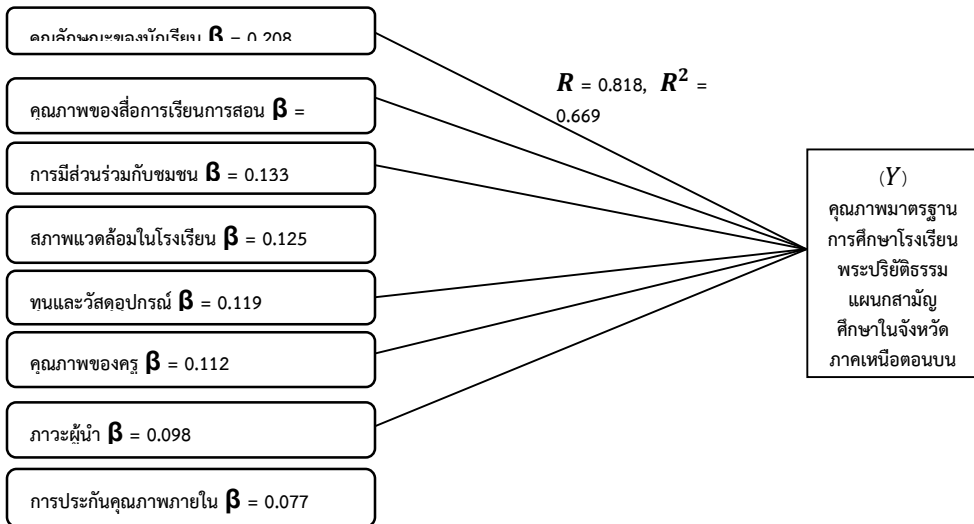
7. องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร(X_1) สามารถพยากรณ์คุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดภาคเหนือตอนบน โดยมีค่า β เท่ากับ 0.098

8. องค์ประกอบด้านการประกันคุณภาพภายใน(X_8)สามารถพยากรณ์คุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดภาคเหนือตอนบน โดยมีค่า β เท่ากับ 0.077

ข้อค้นพบนี้ สามารถอธิบายได้ว่า องค์ประกอบทั้ง 8 ด้าน คือ องค์ประกอบด้านคุณลักษณะของนักเรียน(X_5)องค์ประกอบด้านคุณภาพของสื่อการเรียนการสอน(X_6)องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน(X_2)องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน(X_7)องค์ประกอบด้านทุนและวัสดุอุปกรณ์(X_3)องค์ประกอบด้านคุณภาพของครู(X_4) องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำ(X_1) และองค์ประกอบด้านการประกันคุณภาพภายใน(X_8)มีอิทธิพลต่อคุณภาพมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดภาคเหนือตอนบนกล่าวคือ ถ้ามีองค์ประกอบทั้ง 8 ด้านนี้ มากขึ้น ก็จะมีระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดภาคเหนือตอนบน มากขึ้นด้วย

เมื่อนำตัวแปรอิสระทั้งหมดมาเข้าสู่สมการพยากรณ์ ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.818 มีอำนาจพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.669 หรือสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 66.9 ซึ่งแปลผลได้ว่า องค์ประกอบทั้ง 8 ด้าน ส่งผลต่อคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดภาคเหนือตอนบนได้ร้อยละ 66.9

จากผลการวิจัย สามารถนำมาสรุปเป็นกราฟิก (Graphic) ดังนี้

แสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบทุกด้านส่งผลต่อคุณภาพมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดภาคเหนือตอนบนในระดับปานกลางถึงระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเมื่อนำตัวแปรมาเข้าสู่สมการพยากรณ์ ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.818 มีอำนาจพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.669 หรือสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 66.9

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดภาคเหนือตอนบน ตามข้อเสนอแนะของผู้บริหารครูผู้สอน และนักเรียน ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์เนื้อหาได้ 8 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ในด้านคุณลักษณะของนักเรียน เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่มาจากสภาพครอบครัวที่มีฐานะยากจน ส่งผลต่อโอกาสในการได้รับการศึกษาที่ดี ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีความยากลำบากในการถ่ายทอดความรู้ที่เท่าเทียมกัน ประกอบกับนักเรียนในชั้นเรียนมีวุฒิภาวะการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางเรียนในภาพรวม ส่วนในคุณลักษณะทางพฤติกรรม ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหามากนัก เนื่องจากเป็นสมณเพศ จึงมีกฎระเบียบควบคุมทั้งในส่วนผู้ปกครองที่เป็นเจ้าอาวาสและพุทธศาสนิกชนที่ช่วยสอดส่องดูแล ประกอบกับวัตรปฏิบัติของสงฆ์มีส่วนในการช่วยขัดเกลาทางสังคมให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ดี แต่ควรส่งเสริมในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกชั้นเรียนที่เกี่ยวข้องกับการอบรมคุณธรรมจริยธรรม เช่น การจัดกิจกรรมค่ายคุณธรรม กิจกรรมอบรมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียน กิจกรรมสืบสานและอนุรักษ์ประเพณี รวมไปถึงกิจกรรมพัฒนาหรือช่วยเหลือสังคมในด้านอื่นๆ ที่เหมาะสมกับสมณวิสัย ส่วนในเรื่องบางแห่งมีจำนวนนักเรียนลง เนื่องจากปัญหาการลาออกกลางคันนักเรียนบางส่วนได้ลาศึกษาในระหว่างการศึกษา ประกอบกับปัจจุบันผู้บวชมีจำนวนลดลง ดังนั้น

โรงเรียนควรสร้างแรงจูงใจในการเรียนทั้งในด้านทุนการศึกษาและทุนเล่าเรียนอื่นๆ รวมไปถึงการสร้างมาตรฐานการศึกษาให้ใกล้เคียงกับสถานศึกษาจากภายนอก

2. ในด้านคุณภาพสื่อการเรียนการสอน ส่วนใหญ่หลายโรงเรียนมีปัญหาเรื่องสื่อการสอน เช่น มีสภาพเก่าชำรุดหรือไม่ได้คุณภาพ มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน เนื่องจากโรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำกัดและครุบางส่วนขาดความรู้ความชำนาญในการใช้สื่อ ดังนั้นจึงควรพัฒนาครูในด้านความรู้ความชำนาญในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน และควรให้มีแผนในการฝึกอบรมงานแก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง เช่น การฝึกอบรมหรือการฝึกปฏิบัติกับครูในสถานศึกษาภาครัฐหรือเอกชนที่มีความพร้อม หลังจากนั้น จึงจัดระดมทุนในการจัดหาสื่อการเรียนการสอน เช่น การจัดหาผ้าป่าระดมทุน การขอรับบริจาค หรือการแสวงหาช่องทางอื่นๆ จากรายได้ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา

3. ในด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้บริหารและครูควรทำหน้าที่ในการประสานงานและเชื่อมความสัมพันธ์กับชุมชน องค์กรอื่นๆ ภายนอก โดยเฉพาะการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนทั้งในเรื่องการพัฒนาและการส่งเสริมด้านวัฒนธรรม เพื่อที่จะทำให้โรงเรียนได้รับชื่อเสียง ความเชื่อถือ และการยอมรับทั้งจากบุคคลภายใน และภายนอก ยิ่งกว่านั้นโรงเรียนควรมีการระดมทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาร่วมงานทางวิชาการ เป็นต้นว่า ประชาชนชาวบ้าน ซึ่งเป็นครูภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมไปถึงการเชิญครูอาจารย์ที่ปลดเกษียณจากราชการให้มาร่วมการพัฒนางานวิชาการทั้งในด้านการเรียนการสอนและการพัฒนางานด้านบริหาร

4. ในด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในวัด ซึ่งเป็นสถานที่สาธารณะของชุมชน และบางแห่งเป็นศาสนสถานสำคัญของชาติ ทำให้มีปัญหาในการจัดสรรพื้นที่ทั้งในด้านอาคารสถานที่ สถานที่จอดรถ และสถานที่จัดกิจกรรมของนักเรียน เพราะต้องใช้พื้นที่ร่วมกันสถานศึกษาบางแห่งขาดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อาคารสถานที่ยังขาดการบำรุงรักษา การขยายพื้นที่ใหม่ไม่สามารถทำได้ เพราะต้องใช้งบประมาณสูง ดังนั้น โรงเรียนควรมีการวางแผนในการปรับแต่งพื้นที่ให้มีความเหมาะสมทั้งในด้านการจัดกิจกรรมในช่วงเวลาที่ต้องมีการวางแผนล่วงหน้า การปรับปรุงภูมิทัศน์ควรเน้นการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่าร่วมกับศาสนสถาน อาทิ โรงเรียนบางแห่งมีจุดเด่นที่สำคัญ เนื่องจากตั้งอยู่ในศาสนสถานสำคัญของชุมชนและเป็นสถานที่ท่องเที่ยว

5. ด้านทุนและวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ยังไม่เป็นไปตามความต้องการของหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศาสนาเท่าที่ควร ในด้านปัจจัยพื้นฐานในการจัดการศึกษายังมีความเหมาะสมน้อย โดยเฉพาะด้านอาคารสถานที่การจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์การจัดการงบประมาณยังไม่สอดคล้องกับเกณฑ์คุณภาพการศึกษายังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

6. ในด้านคุณภาพของครู ควรมีการพัฒนาคุณภาพด้านเทคนิคการเรียนการสอนของครู เนื่องจากครูที่ทำการสอนประจำ ส่วนใหญ่ที่เป็นครูคุณวุฒิตำการสอนตั้งแต่เป็นพระภิกษุ เมื่อลาสิกขาบทออกไปก็ยังทำการสอนมาจนถึงปัจจุบัน ครูส่วนใหญ่ไม่มีใบประกอบวิชาชีพครู ไม่ผ่านการสอบคัดเลือก ดังนั้นจึงขาดความชำนาญในการใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน บางส่วนขาดอุดมการณ์ในการทำงาน มีรายได้ไม่พอเลี้ยงชีพ เนื่องจากมีรายได้น้อย ดังนั้น โรงเรียนควรแก้ปัญหาในการจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเพื่อช่วยเหลือในการแบ่งเบาภาระ พร้อมทั้งการพัฒนาทางด้านวิชาการแก่ครูผู้สอน เพื่อให้เกิดความรู้ความชำนาญที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้พัฒนายิ่งขึ้น

7. ในด้านภาวะผู้นำ ควรมีการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพมากขึ้น เนื่องจากผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นพระภิกษุและมีตำแหน่งเป็นเจ้าอาวาส ทำให้มีภารกิจทั้งงานทางคณะสงฆ์ในด้านการบริหารปกครองวัด และงานด้านศาสนกิจเพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่พุทธศาสนิกชน ทำให้บางครั้งไม่สามารถดูแลกิจการงานศึกษาได้อย่างทั่วถึง ดังนั้น จึงควรพัฒนาความรู้ทางด้านการบริหาร เพื่อการจัดสรรเวลาและกระจายงานให้กับผู้บริหารที่อยู่ใต้บังคับบัญชาให้มีทิศทางการทำงานเดียวกัน ซึ่งผู้บริหารควรมีโอกาสได้เข้าร่วมอบรมพัฒนาตนเองในด้านหลักการบริหาร เพื่อที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานให้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะแนวคิดทฤษฎีในการบริหารงาน ความรู้เกี่ยวกับระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบการศึกษา และสามารถนำหลักการเหล่านี้มาปฏิบัติงานได้ใช้จริง ควรเปิดใจให้กว้างและยอมรับฟังความคิด ความรู้สึกของผู้ร่วมงาน และปล่อยวางในบางเรื่องให้มากขึ้น คือรู้จักการกระจายอำนาจและหน้าที่รับผิดชอบแก่บุคลากรคนอื่นๆ ควบคุมอารมณ์ของตนเอง มีความอดทน อดกลั้น และไม่ควรมียึดติดตนเองมากเกินไป องค์กร ควรนำหลักทางสายกลางมาใช้ในการบริหาร คือ รับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง ซึ่งจะเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ควบคุมไปกับการส่งเสริมการเรียนรู้และปลูกฝังหลักธรรม เช่น หลักสัปปุริสธรรม 7 ประกอบด้วย 1. ธัมมัญญตา ความรู้จักธรรมหรือระเบียบกฎเกณฑ์ 2. อัตถัญญตา ความรู้จักผลหรือเป้าหมาย 3. อัตตัญญตา ความรู้จักศักยภาพของตนเอง 4. มัตตัญญตา ความรู้จักประมาณตนหรือความพอดี 5. กาลัญญตา ความรู้จักเวลาที่เหมาะสม 6. ปรัสนัญญตา ความรู้จักชุมชน และ 7. บุคคลัญญตา ความรู้จักบุคคลที่มีความแตกต่างกัน (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) 2559 : 210) ธรรมนี้เป็นหลักธรรมสำหรับการเป็นผู้บริหารที่ดี เพื่อเป็นแบบอย่างให้กับครูผู้สอน บุคลากรในโรงเรียน นักเรียน ตลอดจนผู้ปกครองของนักเรียนและชุมชน

8. ในด้านประกันคุณภาพภายใน ผู้บริหารและครูผู้สอนควรมีการวางแผนนโยบายและแผนพัฒนาโรงเรียนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้งกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนเพื่อกำหนดผลสำเร็จตามยุทธศาสตร์และเป้าหมาย และจัดทำแผนประกันคุณภาพให้เป็นส่วนหนึ่งของภารกิจการทำงานประจำวัน รวมทั้งการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลดีต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ควรมีการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพมากขึ้น โดยเฉพาะความรู้ทางด้านการบริหารการศึกษาและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ควบคุมไปกับการส่งเสริมการเรียนรู้และปลูกฝังหลักธรรม เช่น หลักสัปปุริสธรรม 7 ซึ่งเป็นหลักธรรมสำหรับการเป็นผู้บริหารที่ดี เพื่อเป็นแบบอย่างให้กับครูผู้สอน บุคลากรในโรงเรียน นักเรียน ตลอดจนผู้ปกครองของนักเรียนและชุมชน เนื่องจากมีการบริหารจัดการแบบแนวตั้ง ทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ไม่มีสายงานบังคับบัญชาที่เป็นระบบชัดเจน ขาดการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีนโยบายและแนวทางปฏิบัติในการจัดการอบรมผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา การบริหารวิชาการและงบประมาณ จัดอบรมผู้สอนเกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอน กระบวนการจัดการเรียนการสอน วิธีการวัดและประเมินผล

2. การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอน เนื่องจากบุคลากรครูส่วนหนึ่งที่ทำการสอนประจำเป็นครูที่ทำการสอนตั้งแต่เป็นพระภิกษุ เมื่อลาสิกขาบทออกไปเป็นฆราวาสก็ทำการสอนมาจนถึงปัจจุบัน ทำให้ครูส่วนใหญ่ไม่มีใบประกอบวิชาชีพและเป็นการสอบคัดเลือกภายใน ไม่ผ่านการสอบคัดเลือกที่ถูกต้องตามระบบการศึกษาของภาครัฐ ทำให้มีปัญหาด้านการรับรองสถานภาพครูที่ถูกต้องอีก จึงขาดความมั่นคงในวิชาชีพ อีกทั้ง การจัดสรรงบประมาณให้แก่โรงเรียนปริยัติธรรมก็ยังไม่มีความแตกต่างจากโรงเรียนสามัญทั่วไป ซึ่งทำให้ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง โดยเฉพาะในส่วนของเงินเดือนครูของโรงเรียนปริยัติธรรมจะมีอัตราที่ต่ำกว่าโรงเรียนสามัญมาก โดยนอกจากเงินเดือนครูแผนกสามัญซึ่งอยู่ที่ 7,200 บาท เท่ากับครูที่สอนในโรงเรียนสามัญทั่วไปแล้ว ในส่วนของครูที่สอนในแผนกธรรมนั้นอัตราเงินเดือนอยู่ที่ 4,820 บาทเท่านั้น คือเงินเดือนครูของโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกธรรมและบาลีนั้นไม่ได้เป็นเงินเดือนที่จ่ายให้ครูแต่ละคนโดยตรงเหมือนโรงเรียนสามัญ แต่อยู่ในเงินอุดหนุนซึ่งจัดสรรเป็นก้อนให้แก่โรงเรียนปริยัติธรรม แล้วค่อยมาหารจัดสรรให้ครู ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรแก้กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการศึกษาของชาติพัฒนาบุคลากรครู โดยการสร้างความมั่นคงและสวัสดิการแก่บุคลากร วิเคราะห์อัตรากำลังและความเชี่ยวชาญเฉพาะ ตลอดจนตำแหน่งของบุคลากรในสถานศึกษาของสงฆ์

3. การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่มาจากสถานะทางครอบครัวที่ยากจนและบางส่วนมาจากครอบครัวที่มีปัญหา ส่งผลให้มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม รวมไปถึงปัญหาการลาสิกขา ก่อน เป็นเหตุให้ตัดออกกลางคัน ปัญหาสำคัญปัญหาหนึ่งก็คือการลาสิกขาในระหว่างการศึกษา ทำให้เกิดความสูญเปล่าทางการศึกษา อีกทั้งการศึกษาปริยัติธรรมยังไม่แพร่หลายโดยเฉพาะอย่างยิ่งวัดในส่วนภูมิภาคจึงทำให้ขาดแคลนภิกษุสามเณรที่มีความรู้ทางพระปริยัติธรรมที่จะเป็นผู้นำที่ดีทางศาสนา

4. การแก้ไขปัญหาบรรยากาศการเรียนรู้ เนื่องจากโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญส่วนใหญ่ขาดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้อาคารสถานที่ขาดการบำรุงรักษา ขาดการเชื่อมโยงกับแหล่งเรียนรู้ในชุมชน มุ่งเน้นการสร้าง ศาสนวัตถุมากกว่าการสร้างแหล่งเรียนรู้ ดังนั้น สถาบันสงฆ์ควรทำการศึกษาความต้องการการศึกษาของสงฆ์ให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของชาติตามหลักรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติตลอดจนอยู่ในระบบการจัดการศึกษาของชาติไม่แยกส่วนเฉพาะสงฆ์โดยมีผู้แทนสงฆ์เข้าร่วมอยู่ในคณะกรรมการการศึกษาทุกระดับ

5. การแก้ไขปัญหาด้านหลักสูตรการศึกษาของคณะสงฆ์ ควรจำแนกออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบสำหรับผู้ที่ต้องการขยายโอกาสทางการศึกษา หลักสูตรการศึกษานอกระบบสำหรับผู้ที่ต้องการเป็นศาสนทายาท และหลักสูตรการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับผู้บวชตามประเพณีการสร้างหลักสูตร ควรดำเนินการโดยเฉพาะบุคคลผู้เชี่ยวชาญหลากหลายสาขาทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ เปิดโอกาสให้องค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาสงฆ์เพื่อกำหนดคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา รวมไปถึงการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพที่เหมาะสมกับสมณรูป เช่น หลักสูตรอาชีพเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ช่างงานศิลปะ หัตถกรรม เป็นต้น เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีวิชาชีพต่อไป

6. การแก้ไขปัญหาด้านทุนและวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ควรมีแผนในการฝึกอบรมงานแก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง เช่น การฝึกอบรมหรือการฝึกปฏิบัติกับครูในสถานศึกษาภาครัฐหรือ

เอกชนที่มีความพร้อม หลังจากนั้น จึงจัดระดมทุนในการจัดหาซื้อสื่อการเรียนการสอน เช่น การจัดผ้าป่าระดมทุน การขอรับบริจาค หรือการแสวงหาช่องทางอื่นๆ จากรายได้ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา

7. การแก้ไขปัญหาด้านการประกันคุณภาพภายใน ควรจัดทำแผนกลยุทธ์ (Strategy Map) ตามบริบทของสถานศึกษานั้นๆ โดยยึดหลักคำสอน หลักพุทธธรรม ร่วมกับการพัฒนาด้านบุคลากร ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารทั่วไป ด้านบริหารภาพรวม เพื่อให้เกิดเป็นสถานศึกษาที่ สัมปายะ คือ มีความสะดวกสบายเรียบร้อยและเหมาะสมกับตนเอง สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และให้ความสำคัญในการบริหารจัดการองค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาให้มากขึ้นโดยเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเป็นเชิงนโยบายเพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้มีการพัฒนาภาวะผู้นำให้มีความเป็นมืออาชีพมากขึ้น ทั้งทางด้านการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การระดมทรัพยากรทางการศึกษาและการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาให้มากขึ้น อีกทั้งควรให้ความสำคัญต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน ซึ่งเป็นสามเณรในระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้มีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อที่จะรับการเรียนรู้ได้อย่างเต็มตามศักยภาพของแต่ละรูป อันจะนำไปสู่คุณลักษณะของนักเรียนที่พึงประสงค์ ทั้งเป็นคนดี คนเก่งและคนมีความสุข เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพและคุณค่าต่อสังคมและประเทศชาติสืบไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

ควรศึกษา “องค์ประกอบที่ส่งผลต่อคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา” ในบริบททั้ง 3 ภาคคือ ภาคกลาง ภาคอีสาน ภาคใต้ เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยความเมตตาของ อาจารย์ ดร.ณรงค์ศักดิ์ จันทน์นวล ประธานกรรมการที่ปรึกษาคุณุภินิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์ ประธานกรรมการสอบปกป้องคุณุภินิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ชัย พัฒนพงศา กรรมการที่ปรึกษาและประธานหลักสูตรคุณุภินิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา เจริญ กรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ทรงสรรค์ อุดมศิลป์ กรรมการที่ปรึกษา และ อาจารย์ ดร.วันทนีย์ จันทน์เยี่ยม กรรมการที่ปรึกษาทุกท่านได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แนะแนวทางแก้ไข และปรับปรุงจุดบกพร่องต่าง ๆ อย่างมีเมตตา จนทำให้งานวิจัยคุณุภินิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบของพระคุณเป็นอย่างยิ่งไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2554). การใช้ SPSS for windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 35. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิการศึกษาเพื่อสันติภาพ พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต), 2559.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). สภาพการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: กองแผนงาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2547). รายงานข้อมูลโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา. กรุงเทพมหานคร: กองพุทธศาสนา.
- _____. (2552). รายงานข้อมูลโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา. กรุงเทพมหานคร: กองพุทธศาสนา.
- _____. (2556). รายงานข้อมูลโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา. กรุงเทพมหานคร: กองพุทธศาสนา.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.). (2544) กรอบการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ในมาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก. 28 มิถุนายน 2544. กรุงเทพฯ : สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน).
- Yamane, Taro. (1973). Statistics: An Introductory Analysis. Third editio. Newyork : Harper and Row Publication.